

VÄXTPROTEIN ODLING & MARKNAD

22.1.2020
HENRIK WILLBERG

AGENDA

- Foderproteinkällor i EU och Finland
- Hankkijas roll i utvecklingen av nya proteinväxter
- Faktorer som påverkar användningen av olika proteinväxter
- Nu och i framtiden

FODERPROTEINETS URSPRUNG I EU

Råvara /Gröda	Användning totalt milj. tn råprotein	Totalt EU-producerat, milj. tn råprotein	Andel EU-producerat %
Spannmål	17,7	15,43	87
Oljeväxter	0,5	0,5	100
Baljväxter	0,8	0,63	78
Sojamjöl	13,54	0,47	3
Rapsmjöl	4,46	3,53	79
Övriga biprodukter	8,47	6,28	74
Grovfoder	35	35	100
Totalt	83	64	77

Källa: EU Kommissionen 2019

FODERPROTEIN I FINLAND

- De viktigaste proteinkällorna är spannmål och ensilage
- Andra inhemska proteinkällor är rybs/raps, bondböna och ärter samt biprodukter från livsmedelsindustrin
- Mindre än 15 % av rybsmjölet/-expellern som används i Finland kommer från frön som odlats här
- Det inhemska proteinet kompletteras med import av bl.a. sojamjöl, rybsmjöl, solrosmjöl och DDGS från etanolproduktion

HANKKIJAS ROLL I UTVECKLINGEN AV NYA PROTEINGRÖDOR

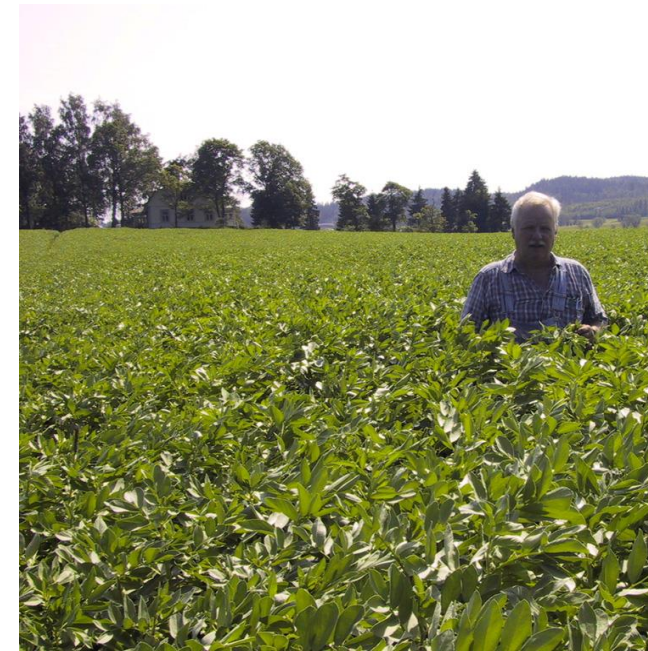
BONDBÖNA

- Hankkija har satsat på grödan i 12 år
- Start år 2007
- I mars 2008 började Agrimarket-kedjan befrämja utsädesproduktionen av bondbönan Kontu
- Utsädesodlingen började sommaren 2008
- Initiativet kom från två jordbrukare
 - Aarre Anttila & Tommi Weckström
 - De hade då odlat bondböna 6-7 år och fått ca 3 tn/ ha skörd

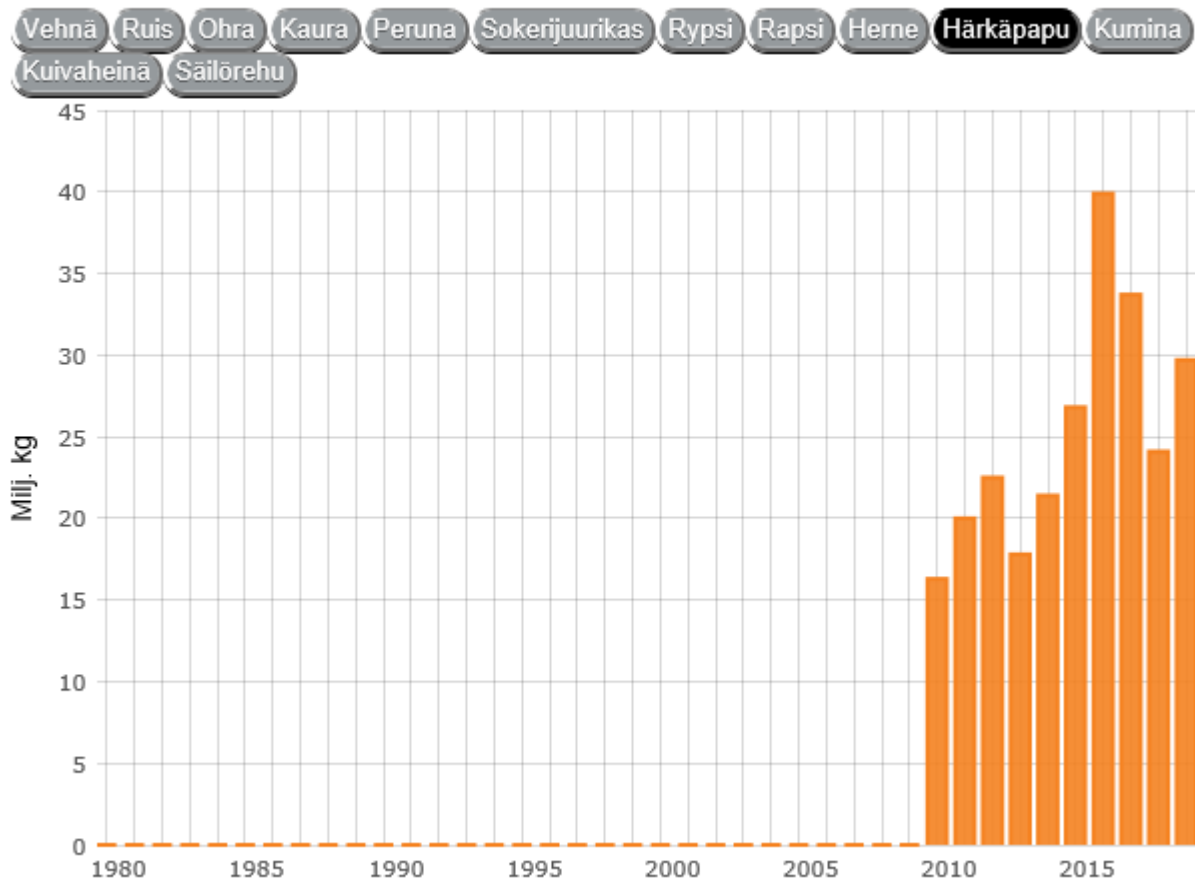
BONDBÖNA

- Hankkija var då och är fortfarande den största användaren av sojamjöl i Finland, priset på importerat protein började variera kraftigt år 2007
- Odlingen av ärter hade inte tagit fart, liten areal, stora variationer i skörden
- Bondbönan var den intressantaste nya grödan i det skedet
 - Odlingssäker
 - Relativt låga kostnader
 - Speciellt lämplig för svinfoder
 - Hankkijas egen utsädesproduktion gav möjligheter att öka odlingsarealen

SKÖRD AV BONDBÖNA

Sato kasveittain 1980 -

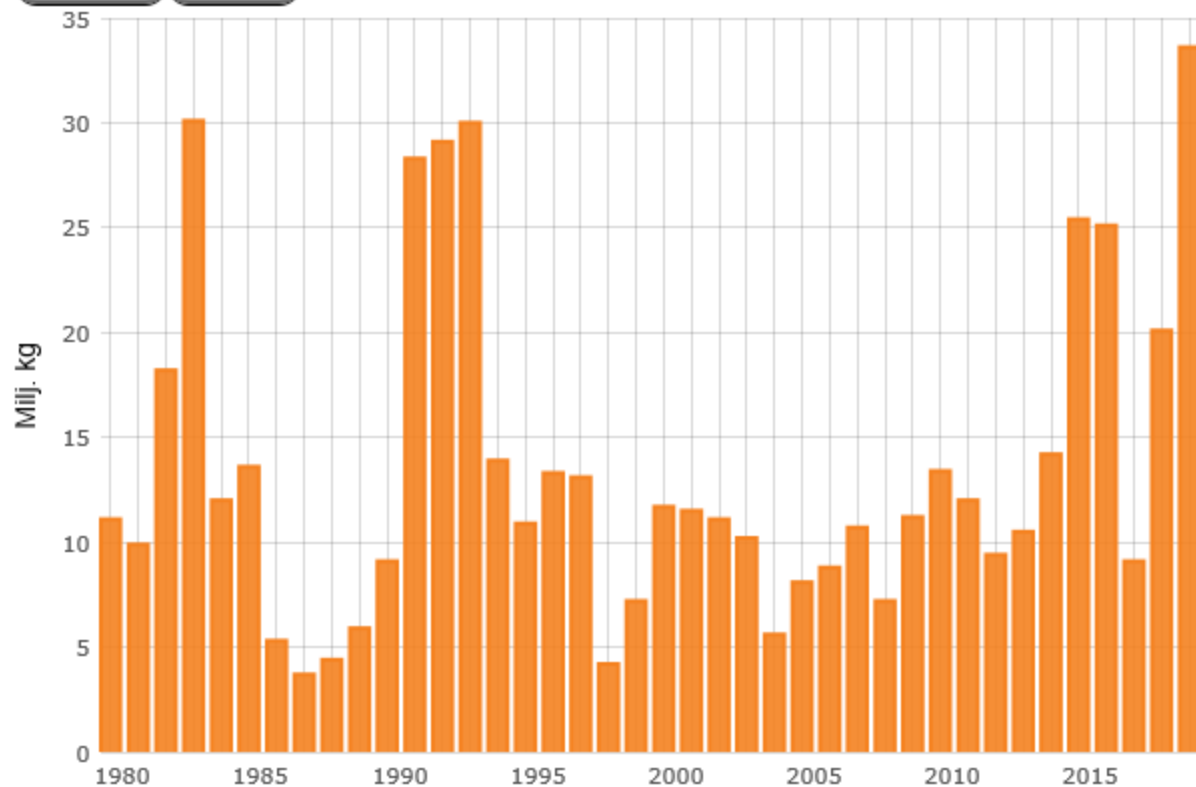

Lähde: SVT: Luonnonvarakeskus, Satotilasto.

SKÖRD AV ÄRTER

Sato kasveittain 1980 -

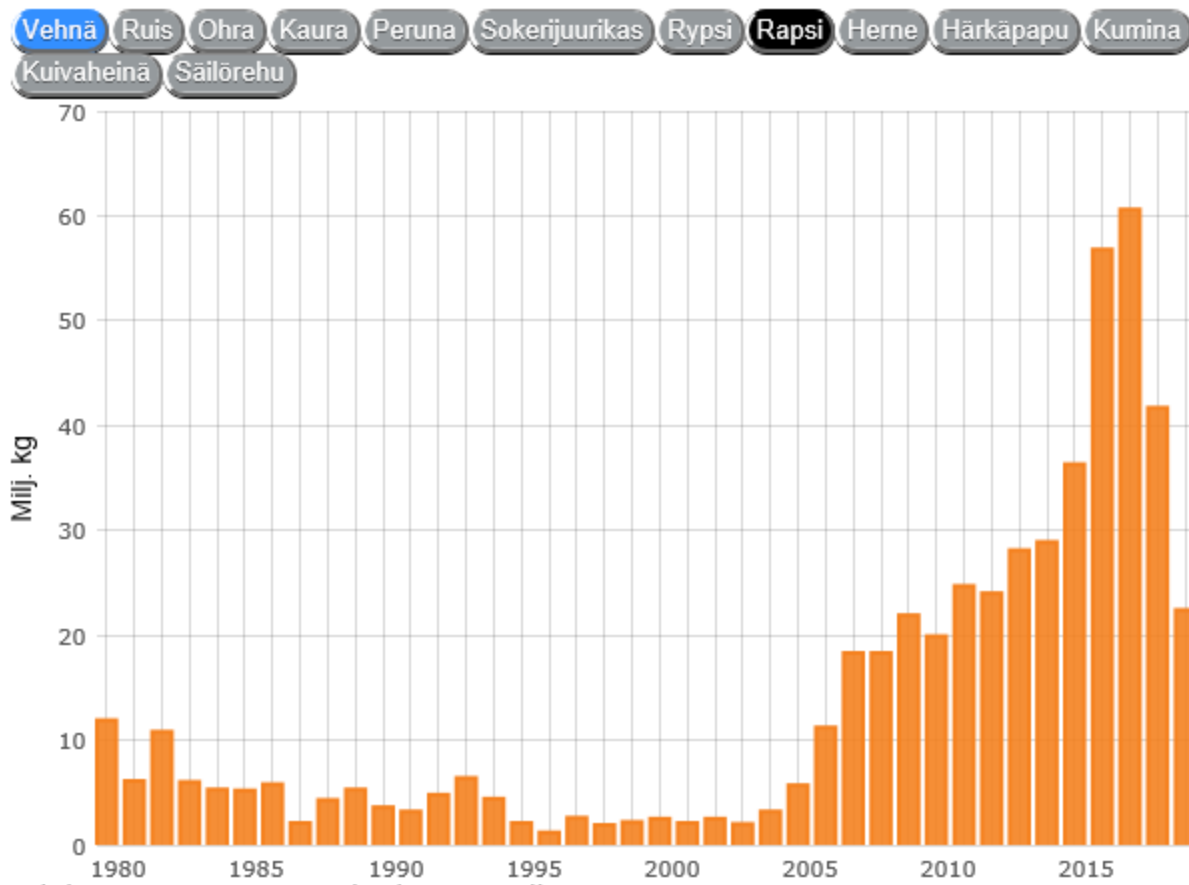
- Vehnä
- Ruis
- Ohra
- Kaura
- Peruna
- Sokerijuurikas
- Rypsi
- Rapsi
- Herne**
- Härkäpapu
- Kumina
- Kuivaheinä
- Säilörehu

Lähde: SVT: Luonnonvarakeskus, Satotilasto.

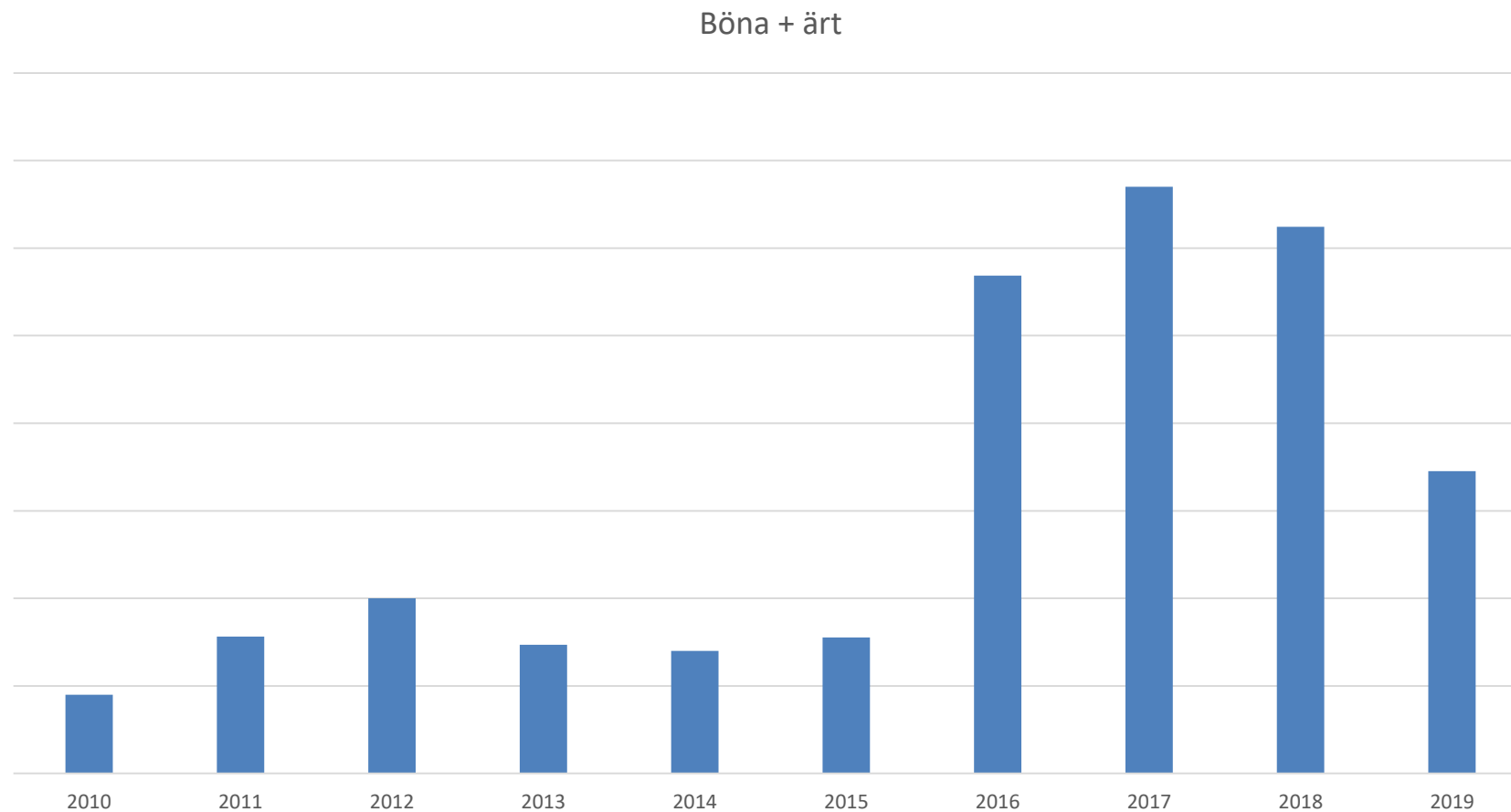
SKÖRD AV RAPS

Sato kasveittain 1980 -

Lähde: SVT: Luonnonvarakeskus, Satotilasto.

HANKKIJAS ANVÄNDNING AV BONDBÖNA OCH ÄRTER, TN/ÅR

FAKTORER SOM PÅVERKAR ANVÄNDNINGEN AV OLIKA PROTEINVÄXTER

- **Användningen av animaliskt protein begränsad**
 - Kött-och benmjöl fortfarande förbjuden som råvara
 - Fiskmjöl, användningen har minskat hela tiden
 - Mjolkprotein, används i kalv- och smågrisfoder
- **Växtproteinet viktigast, mängd och kvalitet**
 - Spannmålets och ensilagens proteininnehåll!
 - Sojamjöl 46-50% protein
 - Rybsmjöl och -expeller 32-34%
 - Bondböna 30%
 - Solrosmjöl 30 %
 - Ärtor 24 %
- De nuvarande bondbönsorterna innehåller höga halter av convicin och vicin som minskar användningen speciellt i fjäderfäfoder

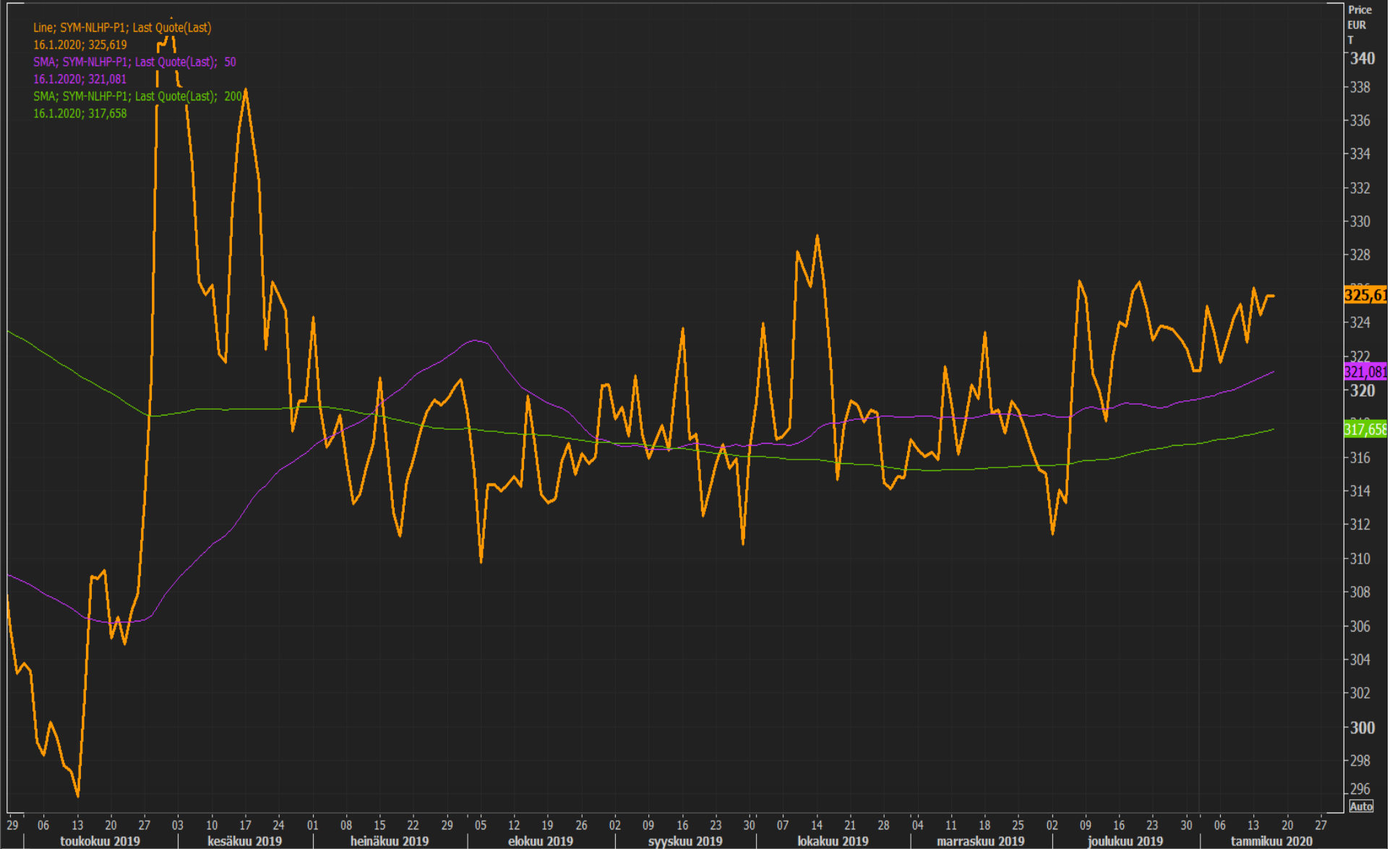
GMO HP sojamjöl Rotterdam € / tn

THOMSON REUTERS

Daily SYM-NLHP-P1

29.4.2019 - 30.1.2020 (GMT)

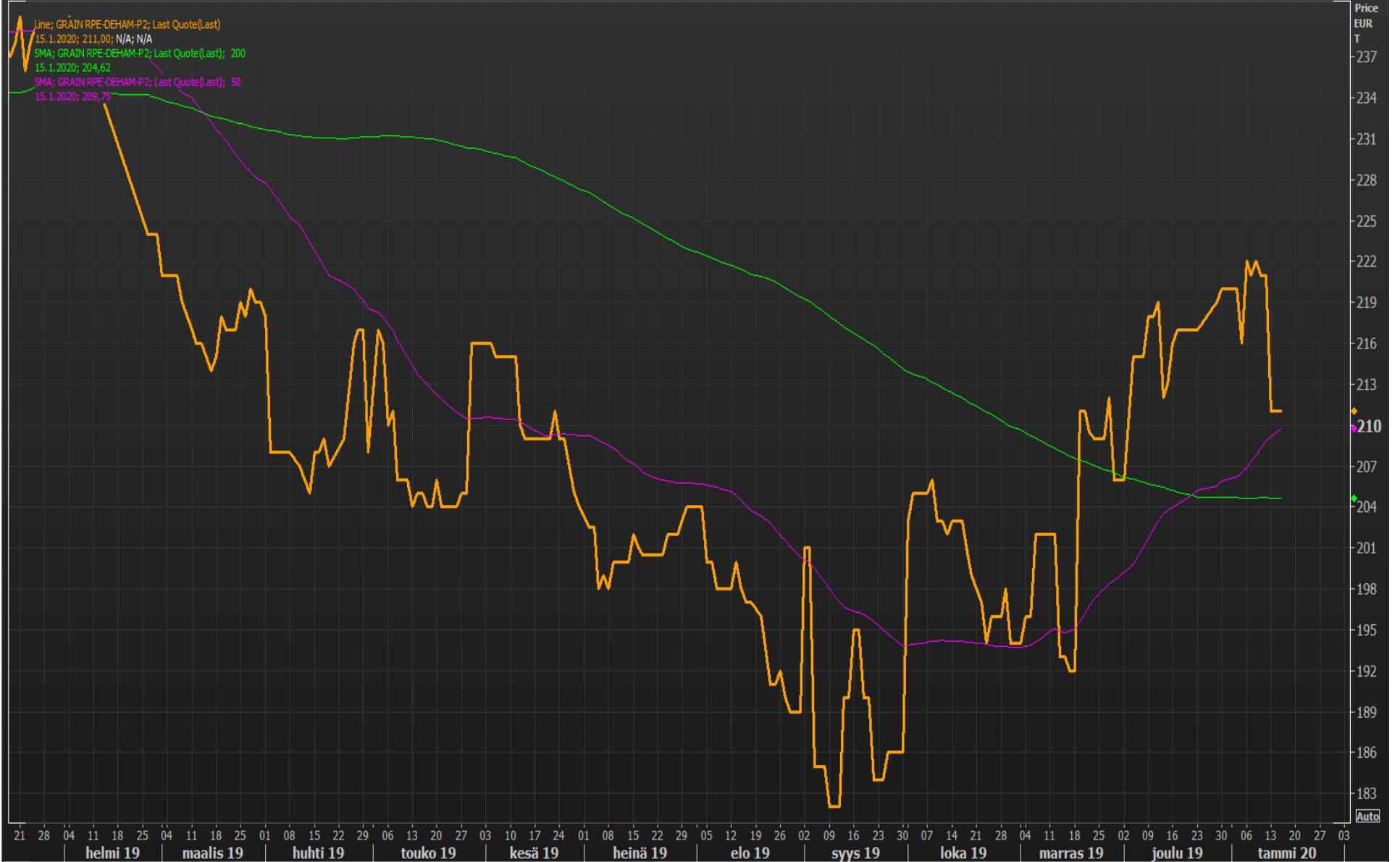
Rybsmjöl Tyskland – Hamburg €/tn

THOMSON REUTERS

Daily GRAIN RPE-DEHAM-P2

17.1.2019 - 4.2.2020 (GMT)

KONTRAKTSBASERAD PRODUKTION AV PROTEINGRÖDOR FÖR HANKKIJAS FODERINDUSTRI ÅR 2020

- Målsättningen är att öka arealen med 5.000 ha
- Kontraktstillägg på kontrakt för proteingrödor **5,0 €/tn**
- Extra fördel för den som också köper utsäde
 - Om man köper Hankkijas certifierade utsäde för minst 30 % av kontraktsarealen stiger tillägget till **10 €/tn**

NU OCH I FRAMTIDEN

- Förutom bondböna och ärter borde också andra proteingrödor finnas som alternativ
- Grödor behövs både på husdjursgårdarna och som råvara i foderblandningar
- Foderindustrin och husdjursgårdarna drar nytta av ett brett råvarusortiment
- En mångsidig växtföljd gynnar alla

- Nya sorter på kommande, ger större möjligheter att använda bondböna som foderråvara
- Flera nya ärtsorter ut på marknaden 2020-2021, både gröna och gula sorter

- Hankkija har ett stort intresse att öka proteingrödornas odlingsarealer
- En jämn tillgång till råvarorna är viktig i foderindustrin
- Erfarenheterna av bondböna och ärter som foderråvara är goda
- Användningen av bondböna som foderråvara är betydligt större än användningen direkt i livsmedelsindustrin

TACK!